

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 15 K na leto. —
Za Nemčijo 18 K. — Za Ameriko in druge tuje države 20 K. —
Posamezne številke se prodajajo po 50 vinarjev.

Spis in dopis se pošilja: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Vse, kar je prav!

Noben kmet ni zoper pametne delavke zahteve. Vsak stan, tudi delavski, naj bo primerno plačan pa tudi upoštevan v javnosti in ne sme v tem oziru prav nič zaostajati za drugimi stanovi.

Toda vse, kar je pravi V zadnjem času so se polastili delavskega gibanja brezvestni ljudje, ki nimajo trohice smisla za ljudstvo, še manj za državo in vodijo delavsko gibanje tako, da bo prigibalo državo in delavce samo v gotovo propast. Geslo delavskega gibanja pod vodstvom komunistov je postalo: velikanske plače, malo dela, nobene pokorščine. In sredstva zato so štrajki.

Prejšnji teden so napovedali štrajk komunistični železničarji. Zakaj? Železniški minister dr. Korošec je znan po svoji odločnosti in hoče imeti na železnicah red. Prejšnja vlada je namreč izdala pravilnik, po katerem je vlada podpirala in plačevala lenoba in nered. En zgled: če je vlak imel zamudo, so morali vsi uslužbenci na vlaku čez uro delati. Te nadure so bile dvojno plačane. Te prilike so se mnogi brezvestni uslužbenci poslužili in so nalašč delali zamude. Na ta način je bil na železnicah nered, ki ga je država drago plačevala. Dr. Korošec je mož reda in varčnosti, zato je izdal nov začasen pravilnik. In posledica? Komunistovski železničarji so začeli štrajkati. Poleg tega pa zahtevajo še znatno povišanje svojih plač, dasi je pri nas obilo drugih stanov, ki so mnogo slabše plačani kot železničarji. Te dni je izjavil neki železničar z družino piscu tega članka, da s plačo za sedaj izhaja in da mu celo nekaj ostane.

Mi pa pravimo: sredstvo zoper draginjo niso štrajki, ni vedno bolj skrajšana delavna doba, ni vedno poviševanje plač, temveč delo, pridno delo in kolikor mogoče skromno življenje.

Vzemimo zgled: plače železničarjem se povišajo. To znese velikanske vsote. Kako naj se izplačuje? S tem, da se povišajo železniške osebine in tovrne pristojbine. Trgovci morajo blago dražje plačevati, to jim je povod, da cene blaga še bolj povišajo, kot je železnica svoje pristojbine in kdo končno plača? Kmet in delavec, ki in morata kupovati. In če mora kmet tudi zato povišati cene svojim pridelkom, je to

samoobsebi umevno. In končno mora potem tudi železničar vse dražje plačevati. In če potem vsi stanovi samo povišujejo plače, si s tem delajo tudi draginjo.

Torej iz tega vidimo, da s samim poviševanjem plač draginje ne bomo zatrli, temveč edino le z delom. Čim več se dela, tem več blaga je na razpolago, tem cenejša je. Draginja se manjša tudi s skromnim življenjem. Čim manj se porabi, tem ceneje postaja vse. Če pa v Ljubljani ravno mnogi štrajkovci vse gostilne polnijo, potem ni čudno, da začne zmanjkovati.

Dr. Korošcu pa smo hvaležni, da se je z vso silo ustavil brezvestnemu komunističnemu štrajku, ki bi, če uspeje, naložil ravno kmetiskemu prebivalstvu nova bremena in nove davke.

Socialistična kmetско-delavska zveza prireja po kmetih shode in se kmetom priljuje; rajši naj pove, kako hoče s svojim delavstvom kmeta popolnoma zadušiti, da bi potem samo komunistično delavstvo gospodarilo nad vsemi drugimi stanovi in jih izžemalo. Ne maramo kapitalističnih krvošesov, pa tudi ne komunističnih.

Štávka železničarjev.

Komunisti so začeli štrajkati na vseh železniških progah cele Jugoslavije, le v Bosni ni štávka popolna. Ker so železničarji primeroma z drugimi stanovi dobro plačani, ni bilo drugega povoda za štrajk, kakor da se dela v državi zmeda, nered in draginja. Zakaj glavni cilj komunistov je, kakor dopovedujejo v svojem glasilu, revolucija. In začetek revolucije je, če se veliko število državnih uslužbencev brez razloga upre državni oblasti in s tem povzroči velik nered v državi, kateri povzroča le še večjo nezadovoljnost in draginjo.

Ker je vladi glavna skrb, da se država čimprej uredi, ni mogla tega komunistovskega nasilja trpeti. Ker komunisti niso hoteli zlepa na delo, je vojaška oblast vpoklicala vse železničarje v vojaško službo pri železnici in razglasila, da pridejo tisti, ki se ne zglase, pred vojno sodišče. Dosedaj se še ne ve, kaj bodo železničarji ukrenili. Na vsak način pa ne gre, da bi par komunistovskih voditeljev, ki nimajo pojma in smisla za delo, celo državo spravljalo v največjo nevarnost s svojim brezvestnim hujskanjem. Dosti že stane naše

ljudstvo ta večni nered in lenoba komunistovskih delavcev, nečemo, da bi zopet naši kmetje plačevali milijone za ljudi, ki se jim hoče samo pohajkovanja in hujskanja. Vsaka mera je enkrat polna.

Ce vlada odneha, potem pridemo do naravnost nevzdržnih razler. Zato pozivamo vlado, da naj če treba tudi z najstrožjimi sredstvi napravi red.

Točenje alkoholnih pijač prepovedano.

LDU Ljubljana, 19. aprila. Celokupna deželna vlada je sklenila v svoji seji, da prepove točenje vseh alkoholnih pijač (vina, piva, žganja) enako kakor tudi prodajo alkoholnih pijač v zaprtih steklenicah.

To naredbo je deželna vlada sprejela po vsestranskem prevdanku in temeljiti presoji današnjih razmer. Položaj v državi zahteva hitre in učinkovite remedure. Prvo, kar je danes potrebno, je treznost vseh slojev, ker so vsi dolžni, da po močeh pomagajo pri ustroju zdravega družabnega reda. Baš zadnji čas pa prihajajo poročila od vseh strani o neverjetni nezmernosti, ki je segla v široke plasti prebivalstva. Ljudje, ki tarnajo, da ne morejo izhajati, razsipajo denar za hotiljke. Nujno delo zastaja, draginja vsled pomanjkanja blaga raste, medtem se pa tratio delovne moči po gostilnah in zakotnih krčmah. Med pivci se potikajo izgubljene eksistence in na redkokrat državi nevarni elementi, ki hujskajo proti vsaki oblasti ter sejejo nezadovoljnost med svet.

Uvažujoč vse to, je posegla deželna vlada, po omenjeni radikalni meri z namenom, da obnovi red in ustavi ogromne izgube narodnega premoženja, ki ga sedaj po nepotrebnem razmetavajo. Ta naredba stopi v veljavo z dnem razglasitve po posameznih občinah.

Draginjski posvet.

Belgrajska kakor tudi ljubljanska vlada sta ukrenili vse možne korake, da se tako naglo dvigvanje draginje zavré. Priznati moramo, da so se ukrenili v ta namen dalekosežni sklepi, dasi škodo, ki jo je storila prejšnja vlada s tem, da ni pokupila

resni zita, da ni sama vzela izvoza v roke in s svojo nesrečno valutno reformo, se bo mogla sedanja vlada nikdar popraviti. Zadnjič že smo poročali o odredbah belgirske vlade glede ureditve finančnega ravnotežja v državi, kar bo tudi ugodno na draginjo, da ne bo tako skokorastla. Reči moramo, da je vlada, če se te odredbe res izpeljejo, državo rešila pred popolnim polomom.

Ljubljanska vlada je sklicala draginjski posvet. Vršil se je dva dni. Mnogobrojni zastopniki različnih oblasti in stanov so podali prav izčrpno sliko sedanjih razmer, pa tudi toliko dragocenih nasvetov za ljubljansko in osrednjo vlado, da se bo marsikaj lahko zgodilo za nadaljnjo ureditev.

Glede živila se je zavzemal ravnatelj prehranjevalnega oddelka Senekovič zato, da se odpravi svobodna trgovina in se za vsa živila postavi tržne cene. Kmetje bodo takoj zato, če bodo te cene primerne njihovim proizvodnim stroškom in če bodo obenem določene cene tudi izdelkom, ki jih mora kmet kupovati.

Posebno pa se je poudarjalo, da mora država sami vzeti v roke trgovino z žitom, da tako onemogoči veriženje z našim žitom.

Živahen je bil razgovor glede mleka. In pri tem so sijajno zastopali kmetstvo stalne ravno zastopniki Kmetijske zveze. Nekateri so namreč zahtevali nasilno revizijo mleka. Vlada je ravno vsled nastopa Kmetijske zveze to odločno odbila.

Nato se je razvil pogovor glede preskrbe oblačilnega blaga. Sprejel se je navet, naj se Deželna oblačilnica nasloni na zadruge in vzame v roke glavno nakupovanje manufakturnega blaga. In kakor čujemo, je vlada že vse potrebno ukrenila, da se to zgodi in vse je ukrenjeno, da prvo blago, ki sedaj pride, dobijo kmetijske zadruge.

Ker pa smo glede tega blaga navezani na uvoz, in je raditega blago zavoljo alabe valute silno drago, zato bo vlada ukrenila potrebne korake, da se začne izdelovanje tega blaga v naši državi. To seveda se ne da izvesti čez noč, a začetek mora biti.

O usnju so se zedinili zborovalci, da naj se tovarnarji zavežejo eno desetino usnja oddajati po nižini ceni »Obuvalnici«, ki naj prevzame razdeljevanje usnja po leželi. V deželni vladi še sedaj delajo že primerne odredbe, da se preskrbi tudi potrebno usnje za domače prebivalstvo.

Kar se tiče drugih točk in podrobnosti ki so se obravnavale na posvetu, opozarjamo čitatelje na članek: Laži kmetijskega lista.

Laži „Kmetijskega lista“.

Kakor je ponosna Samostojna kmetijska stranka padla na nižino navadnih pretepačev (najlepši zgled: Veliki Gaber) tako je tudi njeno glasilo »Kmetijski list« 16. številko srečno doseglo tisto nižino, katero so imeli svoj čas liberalni listi, in katerih verna naslednica je danes liberalna »Domovina«. Danes sta si zloglasna »Domovina« in »Kmetijski list« do pličice enaka in zato je čisto primerno, da samo-

stojni agitatorji z isto vneto širijo »Domovino« kakor »Kmetijski list«.

Številka 16. »Kmetijskega lista« se še prav posebno odlikuje po svoji neprimerni surovosti, zavijanju, zmerjanju, po ostudnih lažeh, da smo morali še enkrat pogledati na naslovno stran, če je res to »Kmetijski list«, ali morda vendar ni »Domovina«. Toda žal, nismo se motili.

»Kmetijski list« je naravnost besen, ker je bil zadnji naš shod zaupnikov tako veličasten in odtod gnusno zmerjanje. Posebno pa »Kmetijskemu listu« hudo dene, ker naša vlada dela na vse kriplje, da bi izboljšala razmere in kakor je videti po izdanih naredbah, se bo začel državni voz, ki so ga zagnali liberalci in socialisti po bregu navzdol v propad, kmalu polagoma ustavljati — čeprav hiti še s precejšnjo brzino naprej. Prepričani pa smo, da ga bo sedanja vlada, če bo tako krepko posegala vmes, ustavila še pred propadom in potem se bo morala začeti vožnja nazaj po bregu navzgor. Težka pot bo, toda do sedanje vladno delo nam je porok, da bo šlo.

Tega pa Samostojneži ne preneso, kakor sploh liberalci ne more prenesti, da bi klerikalec kaj dobrega naredil. In tako je »Kmetijski list« nakopičil o draginjskem posvetu, ki ga je sklicala deželna vlada in ki je podal toliko dragocenih navodil za boj proti draginji, toliko laži, da se človeku stidi.

»Kmetijski list« poroča, da je vlada predlagala, da se zviša mleščina na 60 do 72 kron. To je navadna laž. Pač pa so to predlagali mlinarji, ker so jim hoteli delavci, ki so bili premalo plačani, štrajkati in bi ljudstvo ostalo brez moke. Mlinarji so tudi poudarjali, da morajo delavce plačati tudi takrat, kadar nimajo dela. Vlada ni hotela pristati na vse zahteve, temveč je povišala samo za 45 K za vodne mline (in taki so pri nas v ogromni večini).

Kar se tiče tržne cene živila, je naša stranka stokrat poudarjala, da je za tržne cene le takrat, če bodo odgovarjale proizvodnim stroškom in če bodo določene cene tudi drugemu blagu. Na draginjskem posvetu pa je predlagal tržne cene ravnatelj prehranjevalnega oddelka Senekovič, liberalci, torej vaš prijatelj in zaveznik.

Da je draginjski posvet sklenil 50- do 100 odstotni dobiček trgovcem, je popolna laž, in je nadaljnje razmotrivanje zato nepotrebno.

»Kmetijski list« se norčuje, da se je zahtevala na posvetu znižana uvozna carina za kmetijske stroje, češ, da je ta uvoz itak že carine prost. Ali veste, kdo je to predlagal? Kmetijski strokovnjak Rohman, in vi ste vendar polni navdušenja za kmetijske strokovnjake.

Kar se tiče mleka, je bila ravno Kmetijska zveza tista, ki je najbolj poudarjala, da so sedanje cene mleka prenizke, ker so proizvodni stroški večji. »Kmetijski list« pa govori, kot bi bila naša stranka tista, ki nasprotuje zvišanju mlečnih cen.

Ali vas ni sram tako surovo lagati? Ali nimate druga sredstva, da vzdržujete svojo stranko kot gorjačo, nasilje na deželi, v svojem listu pa zmerjanje in laži?

Politično pobalinstvo

Živimo v časih, ko je ugled vojnih razmer med ljudstvom polno upravičene in neupravičene nezadovoljnosti. Moška mladina je bila vržena izpod varnega okrilja domače hiše v bojni metež. Mnogo, žal premnogo se je vrnilo podivjane, npravo skvarjene in prožete z nekim upornim duhom. Tudi doma ni bilo vse tako kakor bi bilo želeli. Manjkalo je odločne roke očetove. Vsi, ki jim je res na srcu blaginja našega ljudstva, posebno pravno zdravje naše mladine, so se s skrbjo vpraševali, kaj bo z našim ljudstvom, če se ne zajeti ta podivjanost in npravo razbrzdanost. Začeli so z vso vneto celiti rane, zbirati mladino in jo zopet navduševati za višje cilje. In kaj moramo v zadnjem času z žalostjo doživljati? Ustanovila se je nova stranka, ki pravi, da je kmetijska, in si je nadala za svojo glavno nalogo, da organizira mladino za poboje, divjaštvo in posurovelost in pijanost. Namenoma hujska mladino, zlasti bivše vojake, na poboje in razbijanje shodov, ki jih prireja naša KZ. Politični boji že tako preradi razvnamejo strasti ljudskih množic, zastopniki te stranke po deželi, liberalni gostilničarji, oderuški liberalni trgovci in falirani študentje, pa še s pijačo, lažjo in hujskarijo palijo ogenj in ščuvajo mladino proti poštenim možem, ki se trudijo za ljudstvo in ga skušajo organizirati za boj proti izžemanju in izkoriščanju. To tem ljudskim pijavkam ne gre v njihov goljufivi račun, zato zlorabljajo mladino, da jim pobira kostanj iz žerjavice. Kar uganja ta stranka v zadnjem času, je do pičice podobna razbojniškim maneram, ki jih je skušal uveljaviti v našem pol. življenju liberalizem pred 30. leti, ko smo ga prikrat zagrabili za vrat. Kar je pa ta stranka po svojih pristaših počenjala v nedeljo 11. aprila v Velikem Gabru v Sentiški župniji, je pa pravo politično pobalinstvo.

Kmetijska zveza je sklicala za ta dan svoje zborovanje v Velikem Gabru po rani sv. maši. Samostojneži so že cel teden zbirali vse razgrajade za pretep, med maso so jih do pijanosti napojili z žganjem in vinom in potem nagnali na poštene in mirne naše ljudi. Ko je poslanec Brodar, ki je sam kmet, vnet delavec za kmetijske koristi in odličan organizator kmetijskega stanu, odvarjal shod, so se kakor divje zverine vrgli nanj s koli in kamenjem in drugim takim indijanskim orožjem in so ga hoteli preteptati. Tajnika trebeljske K. Z. Galeta, so vrgli na tla in ga suvali in preteptali. Tako surovi so bili, da so dejansko napadali ženske, ki so tudi prišle na shod. Zendarja, ki sta prišla na poziv na lice mesta, sta bila proti tem razdivjanim ljudem brez moči. Ves ta poboj je bil zlobno organiziran. Jasen dokaz za to je dejstvo, da so tudi po shodu še prežali na gubernike. Ko so čez nekaj časa odhajali, so se res spustili za njimi in jih s kamenjem in orožjem ogrožali. Da so bili to sami pristaši liberalne kmetijske stranke in ne samo pijanci, dokazuje dejstvo, da so vpili: Živela Samostojna kmetijska stranka!

Kako naj to imenujemo? Kako stran-

ko označimo, ki organizira taka divjaštva? To je čisto navadno politično pobalinstvo. In stranka, ki organizira taka divjaštva, spada med Čulukafré, ne pa med kulturne ljudi. Priznati moramo, samostojneži so v surovosti še prekosili svoje duševne očete-liberalce.

Mi pa izjavljamo, da takih razmer ne bomo pod nobenim pogojem več trpeli. Kaj dela politična oblast? Ali je n. pr. litijski okrajni glavar zato tukaj, da zapijenjuje postenim ljudem vole? Kako da ne vidi teh divjaštev in pobojev v svojem glavarsstvu? Zborovalna in združevalna svoboda je ena prvih in temeljnih ljudskih svoboščin. Na zaupnem velikem zborovanju SLS so zaupniki slovesno izjavili, da hočejo to ljudsko svoboščino do skrajnosti čuvati. Našo vlado opominamo, naj napravi red. Izživati se ne damo več. Ali naj sami poskrbimo, da bomo imeli na svojih zborovanjih pred takimi lojovj mir? Če smo že tako daleč, čemu nam je še politična oblast?

Sedaj ima besedo državni pravnik. Izjavljamo že sedaj, da bomo skrbno pazili, kako bo ta mož čuval postavo in kaj bo ukrenil, da dobi kruto teptana postava zaslovesenje.

Zadružništvo v Rusiji.

Naša Ljudska stranka je na svojem zboru zaupnikov dne 7. t. m. med drugimi sprejela sledečo resolucijo: Zbor zaupnikov vidi v zadružništvu eno glavnih opor delavnega ljudstva, zato zahteva od stranke in vlade, da z vso silo podpirajo in pospešujejo zadružništvo. Izvoz poljedelskih pridelkov mora dobiti izključno le zadružništvo v roke. Pri uvozu blaga, ki ga zadružniki potrebujejo, mora imeti zadružništvo olajšavo.

Iz te resolucije je razvideti, da je Ljudska stranka, katera edina je dosedaj gojila in vzgojila v slovenskem ljudstvu zadružno misel, storila zopet en korak naprej v svojem delu za gospodarsko osamosvojitve slovenskega ljudstva. Naših kmetijskih pridelkov naj ne pokupijo prekupci in bogati verziški, ki jih potem za ogromen dobiček izvažajo, temveč kmetije sami naj izvažajo in sami naj vtaknejo dobiček v svoj žep. Isto tako je z blagom, ki ga kmet potrebuje in ki ga zdaj dobiva le potom trgovcev, ki pri tem prekupčevanju zopet delajo z velikanskimi dobički. Tak sklep more narediti res prava ljudska stranka, ki ji je res za blagobit ljudstva, liberalizem je zato že po svojem bistvu nesposoben, ker nujno brani kapitalizem. Zato vidimo, da tudi kmetijska liberalna stranka nima smisla za zadružništvo, temveč za delniške družbe, ki so kapitalistične.

Pogum našemu zadružnemu delu pa naj daje sijajen razvoj ruskega zadružništva, ki se sicer ne da popolnoma prenesti na naše razmere, a ima isto smer kot naše, — tem razločkom, da je na poti do svojega cilja že daleč pred nami.

Leta 1898. je bila v Moskvi ustanovljena zveza vseh konsumnih zadrug, takozvani Centro Savez. Šteje čez 40.000 zadrug in preko 12 milijonov zadružnikov,

torej ima vsaka zadruga povprečno 300 članov. Ta Centro Savez ima svoje tovarne za vse špecerijske predmete, svoje mline, opekarne, pekarnice, mizarske tovarne itd. Po zunanjih državah ima svoje zastopnike, kateri nakupujejo potrebščin, ki se morajo upoštevati, tako da pridejo kmetje brez posredovanja raznih trgovcev do blaga, ki ga rabijo. In sicer nakupuje v inozemstvu re toliko pri trgovcih temveč zopet pri zadrugah, da tako pride do najcenejšega blaga. Kar pa ruski Centro Savez več pridela oo svojih tovarnah in kar več nakupi po svojih zadrugah, kakor rabijo doma, to izmenjava z inozemskimi zadružnimi zvezami potom kompenzacije.

Ljudska stranka, kateri je bil vedno blagor ljudstva prva skrb, z zgoraj omenjeno resolucijo polaga našemu ljudstvu posebno na srce, naj se oklene z vso močjo zadružne organizacije, da ne bo padlo zopet v roke kapitalističnim pijavkam, ki danes še bolj kot kdaj prej preže, kje se bodo usesale našemu kmetu v meso in kri. Edina rešitev kmeta je v močnem zadružništvu, kjer prevzame trgovino vsega, kar kmet prodaja in kupuje sam v roko. Če Samostojni pripovedujejo, da naš kmet še ni zrel za zadružništvo, je to usodepolno izročanje našega kmeta kapitalizmu, ki bo kmeta popolnoma izmožgal. Kmetijske zveze, poslušajte klic Ljudske stranke in posvetujte se o snovanju zadrug in ustanavlajte jih!

Iz tajništva JKZ.

Vsem KZ.

1. Vse okrajne KZ opozarjamo, da naj imajo vsaj tekom maja svoje redne občne zbere. O poslovanju v prvem poslovnem letu naj pošljejo na osrednje tajništvo obširneje poročilo.

2. Nasprotna stranke nastopajo proti KZ nasilno. Vse KZ pozivljamo, da nam o vsakem nasilju natančno poročajo. Poskrbeli bomo, da se bodo posamezni razgrajči in nasilne organizacije naučile spoštovati zborovalni zakon.

3. V zalogi imamo še nekoliko koledarčkov KZ.

Iz Kmetijskih Zvez.

JAGNJENICA PRI RADEČAH.

Velik shod Kmetijske zveze je bil na Jagnjenici pri Radečah v nedeljo, dne 11. aprila po končani dopoldanski službi božji. Tisočglava množica se je zbrala zunaj pred cerkvijo od vseh strani: Svibna, Št. Janža, Radeč, Dobovca, Št. Jurja, z vseh pobočij, ki vise proti jagnjenški kotlini, ter pozorno poslušala govornika g. Bajca iz Št. Janža, ki je prav temeljito pojasnjeval sedanji politični in gospodarski položaj v naši državi. Opisal je razvoj političnih dogodkov zadnjega časa do sedanje vlade, dobro ošibal domače samostojneže in pokazal namene komunistov. Povdarjal je važnost volitev v ustavotvorno skupščino in pozval navzoče, naj odkrito izjavijo, ali odobravajo politično načelo vseslovenske ljudske stranke oziroma Kmetijskih zvez, da smo

Slovenci vsi navdušeni za ujedinjenje s Srbi in Hrvati, a pri tem vendar tudi za lastno samoupravo. Burno pritrjevanje je sledilo temu vprašanju. — Nadalje je našteval vzroke sedanje velike draginje, omenil osebno dohodnino, carino, uvoz in izvoz raznega blaga, in pokazal edino rešilno pot za kmeta: organizacijo, zadružništvo. — Le kadar bo misel zadružništva objela zadnjo gorsko kočo, le tedaj bodo nastopili za kmeta boljši časi!

Krava v šoli.

(Anton Pevc.)

(Dalje.)

5. razred.

Krava molze skoz gobec, pravi pregovor. Dobičkanosnost zivnorejce leži v razumnem krmljenju. Pri kravah velja to le tedaj, če so se mlečnosti že naučile in znajo krmo s pridom izkoriščati v mleko. Krava, ki se v tretjem razredu ni hotela udati, bo izkoriščala krmo najprej v meso, in če bo hranilnih snovi kaj preostajalo, jih bo porabila tudi za mleko. V tem primeru imamo pred seboj lepo rejeno, plemensko kravo, ki pa je gospodarsko popolnoma zanič. Kdor računa najprej s plemensko vrednostjo krave in potem šele z gospodarsko, je podoben tistemu, ki misli, da bo z igranjem v loteriji (na kar te itd.) obogatel. Najprvo moram imeti gospodarsko veliko vredne živali, potem šele imam temelj za presojanje njih plemenske vrednosti in nikdar narobe oziroma obratno.

Kravo, ki se je udala na mlečnosti, moram v 5. razredu naučiti izkoriščati dobro tudi slabšo krmo, kajti iz dobre krme zna vsaka žival napravljati meso in mleko. To je najtrša točka šol krave, — iz slabe slame napravljati dobro in veliko mleka, — ki obenem zahteva mnogo razuma pri živinorejcu-učitelju. Vsled zakona materinstva je pri kravah uspeh največkrat zagotovljen.

Krava, ki oteleti prvič, drugič, najbolje vedno v mesecih november, december, januar, da največ mleka. Razloček v množini mleka vsled pomladanske (v mesecih februar, marec, april) in zimske otežitve znaša po praktičnih danskih preizkušnjah 354 do 736 litrov mleka na leto v prid zimske otežitve. Posebno potrebno je, da oteleti na zimo telica-prvesnica. Od tod izvira danska navada, da pripuščajo k biku pozimi rojene telice v starosti 1¼ do 1½ leta, pozneje rojene pa šele v starosti okroglo 2 let, da oteletijo prvič vedno v mesecih oktober—januar. Tem potem se mlada krava priči tvori mleko iz suhe, zimske krme, ker jo k temu sili zakon materinstva. Obenem ostane krave dolgo časa mlečne, ker jih spomladi — ko bi sicer pričela mlečna množina že upadati — mlada, sočnata trava vsposobuje k zopetni živahni tvorbi mleka. Taka navada je zelo potrebna tudi pri nas. Teda bo imel živinorejec večje veselje do svojih krav in jim bo rajše kaj dobrega privoščil, ko bo videl, da ima kaj od njih, — veliko dobrega mleka in ne samo dvomljivo plemensko vrednost. Prvesnica, ki oteleti na

nimo, se navadno tudi rajše uda na mlečnost.

Nadalje velja, da čim več, boljše in bolj primerno krmo krave uživajo, tem več mleka molzejo. Veliko mleka tvorijo pri vsaki kravi le soki krme, in le pri dobro izurjenih živalih more to storiti tudi voda (pri tečnem, suhem krmaljenju). Iz tega vzroka je na mestu pozimi krmiti veliko korenstva (repe, pese itd.), če hočeš od krav veliko cenejšega mleka, — ali pa moraš pustiti oteliti krave početkom zime, da jih materinstvo priganja tvoriti mleko tudi iz slame. Kdor bi hotel pozimi gnati na mlečnost kravo, ki je otelila n. pr. meseca julija ali avgusta, s pomočjo dobrega sena in krepilne krme, bo malo gospodaril; čim poneha nagon materinstva, se prične navadno tvoriti iz preobilice dobre, suhe krme (tropin itd.) meso in mast, prav malo pa mleka. Pri vsem moramo upoštevati, da ne ostane vedno vse v glavi, kar se je človek kedaj naučil in da zato tudi krava kaj kmalu pozabi, kar smo jo mi dobrega naučili, — da je kot prvesnica tvorila mleko iz slame, — ako jo v naučenem dalje ne urimo. V čim bolj neugodnih razmerah krava živi, tem večje zahteve se stavijo na razum živinorejca. Pri živini ni mogoče delati in svetovati po gotovem obrazcu (šablona), kakor to delajo mnogi, marveč je le teoretično dovolj izuriti živinorejca, da si bo sam znal praktično v danih razmerah najboljše pomagati. Šablonsko postopanje mnogih je slovenski živinoreji največ škodilo. Razmere v naši domovini so praktično tako različne med seboj, da si morajo kmetovalci čisto v vsaki vasi ustvarjati bolj ali manj svojestavno, od sosedne vasi se razlikujočo prakso, če naj gospodarijo z najboljšim uspehom. To različnost je jemati v pretres, kadar gospodar tarna, da mu kmetija ne nese. Moj sosed ima dobro živino, jaz imam slabšo, čeprav postopam zunanje natančno kakor on; mlekarna Brórup dobi srebrno kolajno za izorno maslo, četrt ure oddaljena mlekarna Ladelund ne dobi nič, čeprav delujejo v obeh izborni maslarji in se čela v obeh na popolnoma enak način, z enakimi vrstami glivic in z enakimi stroji itd. Vsakdo mora krmiti tako, da mu dajo krave največ mleka in če treba ravno nasprotno kakor krmí sosed, ki ima v hlevu tudi prav dobre mlekarnice. Živa praksa in mrtva šablona.

Razgled po svetu.

Jugoslavija.

j Prava pet. Sedanja vlada na vse strani štedi in stiska, da bi znižala svoje stroške. Sedaj se poroča iz Beograda, da je vlada sklenila skrajšati naše mirovno zastopstvo v Parizu na najmanjšo mero in si s tem prihraniti velikanske svote. Istotako bodo odpoklicani vsi odvišni vojaški zastopniki v tujih državah. Pomoč ruskim beguncem se zmanjša na polovico.

j Za župana v Zagrebu je bil izvoljen komunist Delić. Glasovali so zanj tudi liberalci. Vlada pa izvolitve ni potrdila, ker je župan menda govoril proti državi.

4

AVSTRIJA.

Avstrijski državni kancler (zunanji minister) socialist dr. Renner (ki ga pa imajo komunisti hudo v želodcu, ker je mnenja, da se more le v vztrajnem in združenim delom vseh stanov rešiti država) je šel v Italijo, da si zopet roko podajo. Pri tem so sklenili nekaj kupčij (2000 vagonov moke kot posojilo na ameriške dobave). Dr. Renner pa bi še rajši sklenil prijateljstvo z Jugoslavo, ker ve, da bi ta bolj prav prišla avstrijskim železnicam kot revna Italija, pa Italijani in nemški Korošci mu ne puste, da bi se z Jugoslavo spuščal v kakšne prijaznejše pogovore. No, nam se nič ne mudi, kar se avstrijskih železnic tiče.

Tudi v Avstriji so začeli železničarji s splošno stavko, ki se jim pa ni posrečila, ker so sami med seboj razprti.

ITALIJA.

Italija je gospodarsko na robu propada. Vzdrževanje vojske in mornarice stane še vedno nad eno milijardo lir mesečno, a demobilizirati si ne upajo, ker se v notranjosti na vseh straneh vnamajo nemiri, a zmeraj jim tiči za vratom resko vprašanje in pustolovstvo s Carigradom. Gospodarstvo se duši v neprestano rastočih množinah papirnatega denarja, draginja je vsak dan večja in z njo rastejo zahteve delavstva in nastavljenecv; draginja povzroča štrajke, a štrajki povzročajo novo draginjno. Tačas štrajka 65.000 delavcev samo v državnih obratih; a štrajkom groze poštni uradniki in železničarji, ki so pravkar štrajkali.

V Italiji je pri zadnjih državnoborskih volitvah postala zelo močna Ljudska stranka, ki sloni na katoliških načelih. V parlamentu ima 100 poslancev in tvori jeziček med vladno in socialistično stranko. Zato je vladi veliko na tem, da obdrži Ljudsko stranko pri dobri volji. Katoličani znajo to dobro izrabiti, in tako so dosegli že velike uspehe; med drugimi so se posebej uprli poslanci o ločitvi zakona. Ravno iz tega se pa tudi vidi, da edino izrecno katoliška stranka tudi v javnosti brani verska načela. Za nas Slovence je to dober nauk.

ČEŠKA.

Minister za Slovaško, Šrobar, ki ga je izšolal slovaški voditelj župnik Hlinka in mu preskrbel pot v politiko, se je izneveril in postal hud svobodomislec, ki kot odpadnik še prav posebno preganja slovaške katoličane. Kakšna nasilja je uganjal po Slovaškem, je dokaz to, da so celo socialisti v zbornici nastopili proti njemu in mu nadeli ime; največji rabelj slovaškega ljudstva, krvavi pes. Pozvali so ga na odgovor, toda gospod minister je pravočasno zbolel. Vidimo pa iz tega, da so svobodomiselnici povsod enaki in pekel bi zavladal tudi na Slovenskem, če bi neomejeno za daljšo dobo zavladali svobodomiselnici.

Tedenske novice.

Politične.

p Uspehi Ljudske stranke na Hrvatskem. Na Hrvatskem je stopila Ljudska stranka pred letom dni v javnost in danes že povsod zmaga, kjer je že organizirana

in kjer koli kdo dela zanjo. V občinske odbore je bilo izvoljenih dosedaj do 500 od. borkov Ljudske stranke. Liberalci se družijo s komunisti.

p Nadaljnje laži »Kmetijskega lista«. Ze v članku smo poudarjali, da se zadnji »Kmetijski list« posebej odlikuje po zlobnih lažeh, ki jih je nakupil v svojih zmerjajočih predelih. Laži in zmerjanje je bilo še vedno znamenje propadajoče stranke. Nadaljnje laži v isti številki so: Klerikalci so potrdili zamenjavo 4 krone za en dinar. Ves svet pa ve, da so bili ravno klerikalci in hrvatski Narodni klub proti taki zamenjavi in da je to zamenjavo izvršila liberalna vlada, vaša zaveznica in prijateljica. V sedanji belgrajski vladi pa so izmed 19 ministrov trije klerikalci in vendar »Kmetijski list« prostaško laže: Klerikalci so ukazali. — Druga laž: Klerikalci ne dopuste volitev. Resnica pa je, da so ravno liberalci, torej mati in varuhinja vaše stranke, tista, ki preprečuje z nasiljem, da državni zbor ne more sklepati o volilnem zakonu. — Tretja laž: Zborovalci so vpili na shodu zaupnikov SLS proti tajniku Kmetijske liberalne stranke: »Ubijmo ga«. Ostudna laž! Saj vendar niso bili na shodu pristaši Samostojne stranke iz Velikega Gabra ali Senčurja, ali Kandije, ali Vavte vasi itd. itd., temveč pošteti možje iz Kmetijskih zvez.

p Politična stavka v tobačni tovarni se je popolnoma ponesrečila. Gospodje komunisti so zvedeli, da bodo odpuščeni od dela in so zopet prišli. Kar se je doseglo zboljšanja v plačah, je bilo že doseženo še preden se je stavka začela.

p Za Etibina Kristana se tepo. Socialist Etbin Kristan rovari v Ameriki. Tukajšnji socialisti ga imajo za svojega, a tudi komunisti trdijo, da je njihov. Etbinu so tja v Ameriki prevožali in se sedaj vrača domov. Z napetostjo čakajo socialisti in komunisti na njegovo razsodbo, tembolj, ker je svoj čas Etbin poslal v domovino poldrug milijon kron za svoje pristaše. Sedaj te krone čakajo, komu jih Kristan prisodi.

Domače novice.

d Vzroki draginje. Radi nasilnega in proti vsem drugim stanovom krivičnega železniškega štrajka, ki ga vodijo komunisti, se je moka takoj podražila za 3 K ter poleg tega zahtevajo železniški delavci tudi osemurni delavnik, bodo stroški zopet znatno večji. Plačeval jih bo seveda kmet. Kljub temu socialisti oz. komunisti obetajo kmetom deveta nebesa, če pristopijo v Kmetško-delavsko zvezo.

d Sprejemi pri deželni vladi. G. predsednik Brejc sprejema stranke izključno samo ob četrkih od desete ure dalje, s poverjenik Remec pa edinole ob pondelkih, četrkih in sobotah od 11.—1. ure.

d Ciganska nadloga v kamniškem okraju. Pri nas se je zaplodilo toliko cigánov, kakor nekdanji Izraelci v starodavnem Egiptu. Pa tudi skrajno nasilna, imetju in človeškemu življenju nevarna je ta ciganska zalega. Kakor ti je nekdanji starodavni rokovnjač prišel v hišo in ondi sredi izbe zasadil gorjačo in pri tem razodel svoje tirjatve, ravno tako predržno in samozvestno razodeva sedaj svoje tirjatve.

Dočim navaden berač ponižno poprosi za navadne božje darove kakor: kruh, všeno ali ješpren ali sploh kaj sličnega, vzame cigán revolver ali puško v roke in zahteva šepa, mesa, mleka, smetane, masla itd., ali pa grozi celo s požigom. V Zalogu pri Komendi so cigani pri tem nekega moškega krvavo pretepli. Sploh je menda Dobrava, Zalog, Lahovče, Našovče najbolj živahen delokrog teh razbojnikov, pa morabit se jih drugje ne manjka, ker se jih ljudje boje naznaniti, orožniki pa itak nič ne store, da zlobni jeziki celo govore, da se jih boje, kar pa najbrž ne bo res. Pozivljamo torej vlado, naj kaj ukrene zoper to zalego, naše orožnike pa vzpodbujamo na hvaležno nalogo, Upamo, da bodo storili svojo dolžnost, če ne si pomagamo sami po amerikanškem načinu. (Op. ur. Naredite tozadevno vlogo na pristojno oblast.)

c Birmovanje v ljubljanski škofiji v letu 1920: I. Ljubljanska okolica: Št. Vid nad Ljubljano dne 18. aprila, Preska v ponedeljek 19. aprila, Sora v torek 20. aprila, Šmartin pod Šmarno goro v sredo 21. aprila, Jezica v četrtek 22. aprila, Črnuče v petek 23. aprila, D. M. v Polju v nedeljo 25. aprila, Št. Jakob ob Savi v ponedeljek 26. aprila, Rudnik v torek 27. aprila, Id v sredo 28. aprila, Golo v petek 30. aprila, Tomišelj v soboto 1. maja, Brezovica v nedeljo 2. maja, Dobrova v ponedeljek 3. maja, Sostro na Vnebohod 13. maja. — Dekanija Loka: Reteče v sredo 5. maja, Zabnica v četrtek 6. maja, Št. Lenart v petek 7. maja, Škofja Loka v nedeljo 9. maja, Selca v nedeljo 16. maja, Dražgoše v ponedeljek 17. maja, Železniki v torek 18. maja, Sorica (Davča?) v sredo 19. maja, Zalilog v četrtek 20. maja, Bukovšica v petek 21. maja, Stara Loka v torek 25. maja, Poljane v nedeljo 6. junija, Javorje v ponedeljek 7. junija, Trata v torek 8. junija, Lučine v sredo 9. junija, Leskovina v četrtek 10. junija, Nova Oselica v petek 11. junija, Stara Oselica v soboto 12. junija. — III. Dekanija Kranj: Mavčiče v soboto 5. junija. — IV. Dekanija Idrija: Žiri v nedeljo 13. junija. — V. Dekanija Moravče: Brdo v nedeljo 20. junija, Št. Vid pri Brdu v ponedeljek 21. junija, Krašnja v torek 22. junija, Zlatopolje v sredo 23. junija, Česnice v petek 24. junija, Blagovica v petek 25. junija, Št. Ožbalt v soboto 26. junija, Čemšenik v nedeljo 27. junija, Št. Gotard v ponedeljek 28. junija, Izlake v torek 29. junija, Kolovrat v sredo 30. junija, Sv. Gora v četrtek 1. julija, Vače v petek 2. julija, Peče v soboto 3. julija, Moravče v nedeljo 4. julija, Vrhpolje v ponedeljek 5. julija, Ihan v sredo 7. julija, Dol v četrtek 8. julija, Sv. Helena v petek 9. julija.

d Smrtna nesreča z avtomobilom. Dne 18. t. m. se je peljalo na Bled na avtomobilu g. Jakila, veleposestnika iz Karlovca 6 oseb, med temi tudi trgovec Komjanec iz Pevme pri Gorici. Na cesti med Bledom in Lescami je pnevmatika na kolesu nenadoma počila, g. Jakil, ki je vozil, je avtomobil s največjo hitrostjo zavrl, vsled česar se je avtomobil prekucnil naprej. Vsi so odleteli z avtomobila brez posebnih poškodb, le g. Komjanec je obležal nezavesten. Po prvi zdravniški pomoči so ga odpeljali v ljubljansko bolnico, kjer pa je umrl, ker si je pri padcu zlomil tilnik.

d Gnezdo verižnikov z manufakturnim blagom je izsledil centralni državni urad zoper verižnike v Komenskega ulici št. 16 v Ljubljani. Na dvorišču omenjene hiše so imeli verižniki skladišče manufakturnega blaga, katerega so dovažali iz Trsta in ga potem razpečevali in razprodajali na vse strani brez obrtno-oblastvene koncesije za trgovino. Verižniški urad je te dni posegel v to gnezdo in zaplenil 160

ovojev raznega manufakturnega blaga v skupni vrednosti 40.000 lir. Pri zadevi sta udeležena dva Tržačana in neki Ljubljčan.

d Velik vlom. V noči od 10. na 11. aprila je bil izvršen v mešani trgovini v Spodnji Šiški velik vlom. Neznani storilci, praktični poznavalci hišnih razmer, so vlomili v prodajalno. Iz železne blagajne so odnesli 22.000 K denarja, med drugim bankovec za 4000 K. Hkratu so odnesli iz trgovine razno manufakturno, špecerijsko in galanterijsko blago. Vso škodo cenijo na 40.000 kron. Storilci so neznani.

d Klobučar iz Kranja. »Očel Jaz sem Andrej Prelovšek, klobučar iz Kranja«, tako nagovori nedavno neki mlad slepar starega Bohinjca, mizarja Josipa Odarja v Boh. Stranski vasi. »V nedeljo okličete pred cerkvijo tu in v Koprivniku, da popravljam stare klobuke. Prevzemite jih Vi in potem pridem ponje.« Naročeno, storjeno. Josip Odar pa je bil pameten, čeprav je slepar računal na zaplankanost Bohinjca. Po oklicu piše Odar Prelovšku v Kranj, da mora prinesiti uradno potrdilo o istovetnosti. Dopisnica pa pride nazaj z opombo: »V Kranju nepoznan!« — V neki drugi vasi Bohinja pa je vendar »klobučar« pobral 20 starih klobukov — v popravilo.

d Kdo izmed vrnivših iz italijanskega ujetništva kaj ve o Janezu Krek iz Volč pri Poljanah. Služil je pri pešpolku št. 17. Pogreša se od 3. septembra 1917. Njegov naslov je Centurija No. 1334 L. P. Raggruppamento No. 70, Sidona di Piave. Naj se sporoči Mariji Krek, Volče št. 7, p. Poljane pri Škofji Loki.

Gospodarska obvestila.

g Tržne cene. Poljski pridelki in izdelki: Pšenica 9 K, pšenični zdrob 14 K, bela moka 15 K, pšenični otrobi 3.30 K, ješprenj 9 K, koruza 7 K, koruzni zdrob 8 K, kaša 9 K, oves 4.40 K, krompir 4.80 K, fižol 6.80 K za en kilogram. — Goveja živina živa teža: krave 12 do 15 kron, voli 15 do 18 kron, teleta 16 do 17 kron, biki 14 do 17 kron, ovce 9 do 10 K; prašiči živa teža: domači 22 do 28 K, hrvatski 35 do 36 K, zaklani domači 30 do 35 K. Umetna gnojila: kostna moka 200 K, superfosfat 400 K za sto kilogramov. — Špecerija: Vžigalice 80 vin, škatljica, petrolej 15 K za l, riž 34 K, kava 65 K, sveče 63 K, sol 3.40 K, milo 32 do 45 K. Cene lesa so v zadnjih tednih silno poskočile. Vzrok temu je bilo iskati v visokem kurzu, ki ga je bila dosegla lira. Sedaj pa je lira padla skoraj za polovico in posledica tega je naravno tudi zmanjšanje cene lesu pri nas, ker se les večinoma izvažja proti liri. Zato je danes težko določiti primerno tržno ceno lesa.

g Valute. Ameriški dolarji 14.000—14.300, avstrijske krone 68—68.50, bolgarski levi 185 do 200, carski rublji 185—200, dvajsetkronski zlati 580, nemške marke 260—265, rumunski lei 270—275, švicarski lei 2900, italijanske lire 735 do 745.

g Preskrba z usnjem. Z merodajne strani se poroča: Po daljših pogajanjih s hrvatsko pokrajinsko vlado in hrvatskimi industrijalci se je posrečilo zagotoviti slovenski usnjarski industriji dovoljno količino sirovih kož; s tem se odpomaga vedno večjemu pomanjkanju tega blaga v Sloveniji in prepreči ustavitev obratovanja naših

usnjarskih tovarn. O potrebnih korakih se bo v torek ukrepalo v Zagrebu, kjer se bodo zbrali zastopniki slovenske in hrvatske usnjarske industrije in pa zastopniki pokrajinskih vlad v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu.

g Zakaj je usnje tako drago. Žalostna resnica je, da preti naši usnjarski industriji in obrti nadalje tudi čevljarski industriji in obrti polom. Vzrok predstoječemu polomu je svoječasna naredba deželne vlade, ki je ukinila trgovsko vez slovenskega usnjara z glavnim virom surovih kož t. j. s Hrvatsko, Slavonijo, Bosno in Hercegovino, tako da že več kot 5 mesecev ne dobimo iz teh na kožah tako bogatih pokrajin nobenih surovin. V Sloveniji sami pa se tako malo kolje, da došle kože ne krijejo potreb usnarjev, vsled česar se ne more zadostiti potreb ljudstva. Da bi se mesarji pečali s strojenjem kož in prodajanjem usnja, ne odgovarja resnici. Dejstvo pa je, da mora slovenski usnarj strojiti surove kože le proti plačilu v kožah. In slovenski usnarj je v to prisiljen, ako noče obrata zapreti, delavstvo pa odpustiti. — Razveseljivo pa je to, da se je začelo zavedati tudi občinstvo, da je, kakor je pokazal tudi zadnji vladni sosvet, edina pot, ustaviti podražanje vsakdanjih potrebščin le ta, da občinstvo tudi samo išče prave vzroke in vire druginje ter objavi vsa odkritja razmer v posameznih strokah. A objavljajo naj se le samo resnični podatki, da se javnost nepotrebno ne bega.

g Dinarska krona — zdrava valuta. Dosedaj naš denar ni veljal kot zdrava valuta in vsi tuji trgovci, ki so pri nas kupovali, so morali plačevati v tuj, zdravi valuti. Radi tega po našem denarju ni bilo nobenega povpraševanja. Ministrski svet je sedaj sklenil, da se bo naš denar takoj, ko bo zamenjava dovršena, proglašen kot zdrava valuta. To bo prvi korak naše valute navzgor. Kmalu naj se to zgodi!

g Semenski krompir oddaja Slovenška kmetijska družba v skladišču, Turjaški trg 3, tudi neudom po 4 K 50 v. za kilogram. Vreče je prinesli s seboj.

g Vsem kmetom najtopleje priporočamo, da se naroče na »Kmetovalca«, ki je vzorno urejevan list za vse kmetško-gospodarstvo. Iz njega se naši kmetovalci nauče toliko koristnega, da bo dober gospodar težko pogrešal ta list. Stane samo 16 K na leto. Naroča se pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

g Skušnje iz podkovstva. Po naredbi dež. vlade za Slovenijo, poverjeništvu za kmetijstvo z dne 29. marca 1920, št. 461, se odpravljajo dosedanje skušnje iz podkovstva za kovače, ki niso obiskovali polletnega podkovskega tečaja ter se predpisuje obvezen obisk teh tečajev. Da se pa omogoči starejšim nad 24 let starim kovačem, doseči pravico do samostojnega izvrševanja podkovske obrti, se dovoljuje za prehodno dobo, toda samo v tekočem letu 1920 še trikratni rok za skušnje iz podkovstva za one kovaške pomočnike ali kovaške mojstre, ki so starejši kakor 24 let, četudi se niso udeleževali podkovskega tečaja. Vendar pa je k preizkušnji pristopiti kovače, ki so starejši kakor 26 let tedaj, če so si najmanj 14 dni s praktičnim vežbanjem na kaki podkovski šoli izpol-

nili znanje in tamkaj dobili tudi teoretičen pouk o podkovstvu, za kovače med 24. in 26. letom pa se določa 30 dnevno vežbanje za podkovski šoli. Te skušnje se bodo vršile na državni podkovski šoli v Ljubljani koncem junija, septembra in decembra. — Vsi oni nad 24 let stari kovači, ki žele napraviti skušnjo na državni podkovski šoli v Ljubljani, se pozivljajo, da vpošljejo najkasneje do 20. maja t. l. vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani svoje prijave, ki naj jim prilože rojstni in krstni list ter učno spričevalo, da se jim določi dan vstopa v praktično vežbanje. — Vodstvo drž. podkovske šole v Ljubljani.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkveno)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 3% brez kakšnega odbitka.

Hranilne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Dopisi.

IZ KRTINE.

Učitelj Šmajdek je te dni delil svojim pristajšem, pa tudi nekaterim nezavednežem, ki dajo svoje prepričanje za četrt litra petroleja, liberalno-samestojen petrolej. Ne omenjali bi tega, saj je delitev liberalne moke in drugih potrebnih stvari med nepotrebne na dnevnem redu, če bi učitelj Šmajdek pri tej priliki ne zaslužil vsaj malce pozornosti. Revni ženi, ki je prišla vprašati, jeli bi tudi ona ne mogla dobiti male količine petroleja, je zasolil: »Vi pa pojdite po petrolej v cerkev ali pa k župniku, saj mu hodite vedno pete lizat.« Ministranta, kateremu se redko primeri, da zamudi četrt ure pouka, ker je stregel pri maši, ozmerja prav robato, da sliši vsa mladina, ter pristavi: »Cerkev nima s šolo, šola pa s cerkvijo nič opraviti.« Za delitev liberalnega petroleja pa si je vzjel g. Šmajdek pol dopoldneva dopusta. Vprašamo: »Kaj ima pa liberalni petrolej s šolo opraviti?« Opozorjamo na dejstvo merodajno šolske oblasti.

IZ VELESOVEGA.

Velikonočno nedeljo imamo pri nas zjutraj vsaj eno in procesijo z Najsvečejšim. Pride mnogo ljudi tudi iz drugih župnij k procesiji. Tudi lep red je pri procesiji, e par zvonov nam še manjka, da bi lepo potrkavali. Le s tistimi fanti nismo nič zadovoljni, ki so nesli cerkveno bandero. Ko smo imeli na pustno nedeljo shod Kmetijske zveze, so ti fantje takoj potegnili s šenčurskimi samostojnimi in vpili: »S farjem doli, tebe ne poslušamo!« Posebno moramo tu javno grajati, da se v cerkvi silno slabo vedejo med službo božjo in govorijo tako na glas, da druge motijo; in to se godi že dobrega pol leta med dopoldansko službo božjo. Naj se v tem cerkvi popravi enkrat red!

Več faranov.

VAVTA VAS.

V jeseni l. 1919. se je poživelo spet izobraževalno društvo v prostorih stare — te-
3*

mešito popravljene — šole. Stroške za popravilo iste bi morali prevzeti farani ozir. občani, a to so ni zgodilo vsled hujškanja »samostojnih«, katerih se tudi tu ne manjka, da ovirajo pošteno delovanje. Velik del stroškov za popravilo stare šole sta prevzeli gasilno in izobraževalno društvo. Izobraževalno društvo je priredilo že par jako podučnih iger in dvakrat predavanje. — Ljudje, ki jim je mar poštena zabava in izobrazba — so veseli — ne tako »samostojni«. Ti bi radi, da bi svet ostal za bit in omejen, da bi jih lahko še bolj za nos vodili. Ljudi odvrčajo od iger in predavanj. Zlasti so se pokazali »samostojni« — Velikonočni ponedeljek, ko so na vseh cestah prežali na ljudi in jih prosili naj ne gredo h gledališki predstavi izobraževalnega društva. Vendar naj zvedo, da kljub njihovemu prizadevanju — je bila dvorana polna ljudi, ki se ne zmenijo za njih »modre nasvete«. — Delo »samostojnih« pa obstoji samo v zabavljanju in hujškanju. Ustanovili so si tudi »Sokola«, in s tem pokazali, da so na strani svobodomislecev. Nekateri napadajo naše ljudi s kamenjem. Le tako nadaljujte, saj sadovi vašega dela so se pokazali že ob priliki vojaških naborov v Novem mestu. Vsa dolina je govorila o tem divjanju, ki naj bo častno za Sokole — kaj ne?

»Samostojni« so proti vsakemu poštenemu delu, mi pa delajmo v duhu krščanstva dalje in naj nas ne begajo te muhe enodnevnice, ki jih včeraj ni bilo in čez nekaj časa jih spet ne bo. Le krščanstvo ima trdno podlago in zagotovljen obstoj; vse druge izmišljotine in človeške naprave pa zginejo, kot kaže zgodovina.

IZ STAREGA TRGA PRI LOŽU.

V Starem trgu in Ložu no še tri trafike, ki dosedaj še niso bile razpisane. Iz katerih razlogov se boje te trafike oddati invalidom, nam ni znano. Najbrže zato, da ima veleposelnik in milijonar dosedanja lastnika trafik, večje dohodke.

Zdravnika tudi še nimamo. Zapuščeni in pozabljeni smo. Ali se bodo merodajna mesta vendar enkrat zganila in se tudi nas spomnila?

VEL. GABER.

Ker nas je Kmetijska zveza povabila na shod, sem se namenila v imenu žena in deklet predlagati resolucijo, ki zahteva splošno in enako žensko volilno pravico. Od gotove osebe nahujskani fantini so mislili tudi mene dejansko napasti. Kaj jih je odvrnilo, ne vem, mogoče sem prehitro odšla, ali pa, ko je eden rekel: »Da baba lahko vsak nabife.« Povem pa javno, da me lahko nabijete, lahko ubijete, toda mojega prepričanja, ki ga imam, mi vzeti ne morete. Ali misliti, da ste s tem, ko ste s svojo surovostjo nam zabranili zborovati in govoriti, zatrli našo zahtevo? — Nasprotno, ravno s tem ste dokazali, da smo zadele pravo, ker hočete s silo zatreti naše gibanje. Toliko v vednost, da ne bo preveč veselja nad vašo »slavno« zmago. — Marija Wigle.

BREŽICE OB SAVI.

Dne 11. aprila je sklical Urek iz Globokega tabora »samostojnikov« v Brežice. Nabralo se je veliko ljudi, ki so pripadali raznim političnim strankam. Seveda je bilo navzočih nekaj sto pristnih »samostojnikov«. Med temi so vzbujali pozornost krčmarji, kakor Volčanšek in Zorko s kolodvora v Brežicah; Katič iz Dobove, Pelan s Sromlj. Govorili so med drugimi sledeči kmetije: Urek iz Globokega, Mermolja, Kušar, Drolenik, neizogibni Skalic. Govorili so ti kmetije brez žuljev na rokah o vseh mogočih rečeh, kakor o veri, o zlorabi spovednice, o papeževih šiviljah, o klerikalcih, o farjih ministrih, o agrarni reformi o socialistih, o pomorancih itd. Nato je sledil sprevod po mestu. Najprej je šla godba, nekaj jahačev, apostoli »samostojne«, Urek, Kušar, Mermolja, Drolenik. Tem so sledili vozovi. Brežice so bile ob tej priliki v zastavah. Zato je poskrbel sam Urek. Poslal je brežiški občini vlogo, v kateri je pozval gerenta dr. Stikerja, da naj ta poskrbi, da se bodo Brežice 11. aprila praznično oblekle. Drugače bodo »samostojni«, tako je zagrozil mogočini Urek, bojkotirali brežiške meščane. Dne 11. aprila smo videli, da so sledeči krč-

marji in kmetije v Brežicah izpolnili Urekovo zapoved: oštirji Kern, Klavžer, Pečnik, pek Poljanšek, kmeta in advokata dr. Srebre in dr. Stikec. Med temi, ki so na svojih hišah razobesili zastave, ni smel izostati nekdanji revni, a zdaj bogati Schweiger. Ta možakar si je med vojsko v družbi raznih Meierjev, Druško-vicev, Bieberjev nabral tisočake. Vsled tega je že hvaležnost do kmetijskih žuljev zahtevala, da je Schweiger, ki je postal zdaj tudi zastopnik pivovarne Götz, okrasil svojo hišo z zastavo. Na tem shodu so pokazali »samostojni« zopet, da so stranka praznih obljub, hujškanja, stranka, ki je zanesla v kmetijske hiše in vasi sovraštvo, preprič, da so liberalna družnica na deželi.

Listek

Tunakinja iz Štajra.

Povest. Prevala ***

(Dolce.)

IV.

Veselo je pihal hladan veter z dunajskega Golovca sem proti Dunaju, pretresal je drevesa v predmestjih ter majal zastave vojakov, ki so stali na straži pri vzhodnih vratih cesarskega gradu na Dunaju. Dvoglavemu orlu nad mogočnimi švicarskimi vrtni je zaporedoma zalutal v kljune težke, modrocvetične češulje.

Ob 10. uri bo sprejel cesar v Ferdinandovi dvorani štiri državne dvorne svetnike. Za temi so bili na vrsti luteranski gosposki stanovci, za njimi poglavar krivovercev, mestni sodnik iz Štajra, ki je včeraj z oboroženo silo prijezdil v mesto, nazadnje pridejo na vrsto komisariji iz Trnovega, ki jih je poslal s pisanimi zvijačami sedmograški Betlen. Katoličan, luteran, kalvinec — ta mešana družba bo danes stopila pred obličje Njegovega veličanstva cesarja.

Vsi gospodje so bili že zbrani v čakalnici pred cesarsko sprejemno dvorano, samo štajerskega Hendeina še ni bilo. Kar nastane na dvorišču cesarskega dvora hrušč in trušč, ki je rastele od trenutka do trenutka, da se je tresla čakalnica. Vedno bliže je prihajal hrup, čisto in grmeče so donele trobente. »Hoi!« je vzkliknil v čakalnici stari luteran, ki je čakal audijence. »Trar! Trar! Tidlum bum bum! To je štajerska koračnica! Luteranski jezdec jahaajo v cesarski dvor!«

Zunaj na marmornatem hodniku je bilo slišati strumen korak, gospodje v čakalnici so obmolknili in so se radovedno ozirali proti vratom, medtem ko je dvorišče spodaj odmevalo petja in zvenketanja prihajajočih vojakov. Spremljevalci so odprli vrata in v čakalno dvorano je stopil Joahim Hendel iz Štajra. V preprosti, črni obleki mestnih svetovalcev, ki se je kričče razlikovala od gizdavega sijaja nemških in ogrskih krivoverških plemenitašev, ki so bili že zbrani v čakalni dvorani: je brez vsakega nakitja s smaragdovim prstanom in sodniškim mečem stopil med stare plemenitaše. Ponosno koraka čeprav izhaja samo iz meščanske krvi in je še mlado njegovo plemstvo, saj se zanaša samo nase in je s svojo železno roko že vso deželo podrgel evangeliju. Kaj je njemu mar dunaiski nadškof in cesarstveni kancelar Klezel, saj se še cesarja ne boji... S prezirljivimi pogledi meri luteranske plemenitaše, ki na Dunaju niso prav nič storili za čisti evangelij, še manj kakor nič, jezuitom so zidali nove cerkve. Danes so tu, da iz cesarja izsilijo novih pravic za luteransko vero. Ha, kaj boste vi opravili uboge pare, jaz sem Hendel iz Štajra! Če vam jaz ne pomagam iz zagate, bo slaba predla dunajskim protestantom, ki jih je deset tisoč.

Ponosno je pozdravil plemenitaše, ki so ga nekaj časa gledali od zgornj dol, toda kmalu jim je upadel greben, ko jim je Hendel povedal, kaj je že vse storil za luteransko stvar

in kaj bo zahteval danes od cesarja, čeprav je kot obtoženec prišel semkaj, da se zago-varja.

Nato je najvišji dvorni mojster poklical luteranske plemenitaške stanove pred cesarja. Danes nimajo sreče s svojimi zahtevami. Cesar sicer govori čudovito tiho, danes pa je močan njegov glas, da se je slišalo skozi debele zastore, ko je režeče vprašal stanove: »Ka-aj? Ze zopet? Ne, ne! Ne trpim! Dosti imam že tega... Vse bi bilo treba zapreti! Od vas prihaja vse to, vi motite mir, Ne, ne, ne, ne!»

Neki kip je notri zletel s svojega podstavka in se je na tleh razletel na drobne kose.

Iz sprejemne dvorane so stopili luteranski plemenitaši, od jeze in sramote blede kakor kreda, za njimi pa je stopil najvišji dvorni mojster in je mirnodušno rekel, kakor veli španski obred.

»Joachim Hendel, mestni sodnik iz Štajra! Dovoljeno Vam je, stopiti k nogam Njegovega veličanstva.«

Vrata se odpro in Joachim Hendel, sodnik iz Štajra, stopi pred cesarja Matijo.

Ponosno in strumno koraka, komaj za las nagne glavo, in njegovo koleno se ne upogne pred prestolom, pred katerim padajo na obe kolena močnejši kakor je on, in se s čelom dotikajo tal. Mirno, odločno, bronastomožato stoji pred cesarskim veličanstvom, pred ubogim knezom, ki ga od vseh strani varajo in prepletajo z mrežami laži in zvijače. Kaj neki mu bo ta-le povedal?

Z globokimi, motrečimi pogledi ga meri cesar. Da, res, prav tako predrzno je takrat pri obedu v Štajru stal pred njim in je zahteval: cerkve so naše, dajte nam jih! In sedaj, ne da bi se brigal za voljo svojega cesarja, svojevoljno zapira cerkve in tepta katoličane v kri in prah. Ob cesarjevi strani stoji nadškof Klezel, njegove zelene, ostre oči zro sedaj na cesarja, sedaj na krivoverskega poglavarja. O cesar, bodi močani! To je oni brezbožnež, nevaren človek, to je deroča voda. Cesar, ne pozabi, kaj si nam obljubil, položi svojo cesarsko roko na tega prevzetneža in reci: do sem in ne dalje!

»Gospod Hendel, povabili smo vas na Dunaj, torej ste prišli,« je rekel cesar Matija. »Kako gre v Štajru, kaj počnete tam, odkar nismo bili tam?«

Hendel je odgovoril:

»Gre, kakor more in mora, veličanstvo. Ker so me moji someščani izvolili za svojega sodnika, čujem zvesti svoji prisegi nad mestom Štajer in varujem, če morem, pravico z miroljubnimi postavitvami, če je treba, pa s sodniškim mečem.«

»To ste dobro povedali,« je s poudarkom rekel cesar.

»Toda, ne da bi pozabil na usluge, ki ste nam jih izkazali lani, vam, gospod, moram povedati, da so k nam došla težke pritožbe, kakor da je vaša previdnost dvojna, da se ostrina vašega meča obrača vedno na eno stran, in da čudne postavbe, ki ste jih lani meseca marca izdali, niso postavbe, ampak nasilstvo.«

Hendel ni pri teh besedah najvišjega gospoda, ki bi bil vsakega drugega pripravile v strah, ni niti trenil s trepalnicami.

»Se predro sem dobil Klezelovo pismo,« je mirno rekel, »sem vedel, da so moji sovražniki na Dunaju na delu zoper mene, vedel sem pa tudi, da ne bodo ničesar opravili pri vladarju, ki nam je podaril kapitulacijske odloke.«

»Ze prav, mestni sodnik iz Štajra,« je povzel cesar s povzdignjenim glasom. »Mi smo izdali svoje odloke. Pa se nam še sanjalo ni, da jih boste tako slabo izpolnjevali. Toda katoličani jih niso prestopili, Hendel.« Rezek in trd je bil cesarjev bolehlj glas; vzpel se je na svojem stolu in je z gospodujočim in zapovedujočim pogledom dvignil z rubini in demanti okrašeno, brezkrvno in spačeno roko proti najmočnejšemu podložniku, kar jih živi od čeških gozdov doli do morja.

»Kaj je to? — Kako pridete do tega, da samovoljno zaprete vse katoliške cerkve v Štajru, celo farno cerkev, ko vendar že imate eno protestantovsko cerkev, in so vam

tri druge bile obljubljene. Kako ste mogli v imenu postave delati krivico in stiskati katoličane? Kako ste mogli štiri poštene može brez vsakega drugega vzroka, kakor da so zahtevali svojo službo božjo, obsoditi na smrt kakor navadne hudočelce in nedolžno deklico kakor zavrženko postaviti na sramotni oder? Vse to smo izvedeli iz ust vaših someščanov — če so nalažali veličanstvo — bodo trpeli kazni! Če pa niso lažali, bo zadela kaznen vas, ker ste se pregrešili zoper državo in zoper cesarja.«

Stavek za stavkom je cesar z največjo silo, kakor bi jahal na čelu vojske, bruhal iz slabotnih prsi te žugajoče besede.

Mestni sodnik iz Štajra je kakor železen orjak stal pred cesarjem in se ni tresel. Ko je cesar končal, je govoril on, in njegove besede so preudarno in polno zveneče iz njegovih ust kakor živket orožja, ki ga je dal kovati za cesarja:

»Veličanstvo, kdor se izgovarja, se obtožuje sam in ponižuje sebe samega. Tega Hendel ne stori.

Res, zapri sem vse cerkve v Štajru; prepovedal sem katoličanom božja pota in sem najstrožje kazni zažugal vsem, ki bi prelomili moje postavbe. In res nisem pustil svojih postav samo na papirju, temveč sem jih tudi brez vsake milosti izvršil nad prelomitelji mojih postav. Imel sem vso pravico tako ravnati in še danes sem pripravljen braniti to pravico proti komursbodi — tudi proti Vašemu veličanstvu.«

Dvorniki so odreeneli.

Kancelar Klezel je na glas zaklical: »To je upor.«

Cesar je ukazal: »Mir! Z mrkim pogledom, nehoti v sroč občudujoč človeka, ki se drzne cesarju kaj takega reči in se ne boji ne sodbe ne meča, je rekel Hendelnu: »Kakšna je ta pravica, ki jo izigravate napram gospodariju vsega prava v tej državi? Bojim se, da je ta pravica samo vaša samovoljnost in nič drugega.«

»Ta pravica,« je odvrnil Hendel, »je bila moja ljubezen do dežele Vašega veličanstva in do onega mesta, ki Vam je bilo vsikdar zvesto in ki je bilo meni vsikdar najdražje, saj že leta in leta živim, delam in trpim samo zanje. Veličanstvo! Kuga je bila pred vrati Vaše države. Je-li to cesarju neznan?«

»Znano nam je, gospod Hendel,« je rekel cesar, ne da bi se mu količkaj izpremenilo rumeno obličje. »Hvala Bogu, da je prizanesel našim deželanom. Toda v kakšni zvezi je to s preganjanjem katoličanov v Štajru?«

»Zapri sem cerkve, ki so bile odprta grobnica, iz katerih je prihajal kužni zrak, da sem tako obvaroval mesto Štajer okuženja. Zdravniška veda mora priznati, da sem prav ravnal.«

Cesar je pokonci sklonil glavo in je glasno vprašal:

»Je-li bilo za odvrmitev kuge tudi potrebno, da ste pustili ohesiti štiri meščane in da je morala ona deklica stati na sramotnem odru?«

Hendel je rekel:

»Li naj bi bil pustil, da brez kazni ženska sramoti in v prah tepta kužno postavbo, ki sem jo bil dal v najnevarnejši uri v varstvo mesta Štajer in — cele Avstrije? Kakšen sodnik bi bil tisti, ki bi ne potegnil meča, da varuje postavbo — tak sodnik naj bi rajši vzel v roko mrzlo šivanko, pa naj bi v baker vrezaval ovce. Veličanstvo! Silno je štajerski orjak raste pred cesarskim prestolom; ponosno, krasno glavo je držal bolj pokonci, kakor vsi dvorniki, ki so bili v dvorani, in njegov glas se je iz dvorane ven razlegal, da se je slišalo doli na dvorišče cesarskega dvora, kjer je stal na straži Henrik Hendel s svojimi strelci; tedaj je rekel Henrik strelcem: To je moj oče; Hendelov glas je prigrmel celo doli na cesarski vrt, kjer je lepša cesarica z drobtinami krmila pave, in lepa cesarica je šepetala: Ah, sedaj govori veliki krivoverec iz Štajra.

»Veličanstvo! Deklica na sramotnem odru in štirje meščani na vislicih tudi zame niso prizor, da bi se ob njem pasle in radovale moje oči,« je vzkliknil Hendel, »za Boga svetega, tudi jaz rajši vidim dekleta na plesišču in meščane na strelšču, toda strašnejše kakor

še tako kruta smrtna obsodba nemirnežev in upornikov so kužne jame, kužni mrliči in psi, ki v zapuščenih vaseh glodajo mrliške roke, ki molijo iz grobov, tako je bilo pri nas leta 85; in zapечатene hiše, iz katerih je ušlo vsako življenje, zapuščena mesta, iz katerih so ubežali vsi ljudje! Veličanstvo! Zapuščeni, okuženi, z mrliči nagromadeni Dunaj, v katerem bi stanovali le roparji, psi in volkovi —

»Nehajte!« je prestrašeno vzkliknil cesar, »Dosti smo slišali. Saj kuge ni bilo.«

»Jaz sem ji pot zabranil,« je s satanskim ognjem na obrazu orjaško stal štajerski sodnik pred cesarjem in kraljem, on je več kakor cesar, več kakor kralj, kajti Matija ni mogel kuge pregnati, Hendel pa jo je.

(Dalje prihodnjič.)

Za razvedrilo.

Temeljito poboljšanje. Jetničari

»No, Jaka, ali smo zopet skupaj? Mišlil sem, da se boste po prvi kazni poboljšali!« — Kaznjenec: »Jaz se hočem, pa le še bolj poboljšati!«

Iz otročjih ust. Mala Jerica: »Matf, ali radi poslušate pravljice?« — Matf: »O, rada, le povej!« — Jerica: »Kratka je.« — Matf: »Naj bo.« — Jerica: »Enkrat je bila ena skleda za vodo, sedaj je pa ni več, ravnokar sem jo ubila!«

Šaljiv tat. Sluga nekega častnika v Tilsitu je pred vratmi snažil hlače in suknjo svojega gospoda. Približa se mu tujec, zapiše na listek nekaj besed, dene v kuverto, prosi slugo, naj listek nese gospodu v sobo. Častnik bere: »Če se posreči, dobro; ako ne, tudi dobro!« Takoj pošlje slugo, naj vpraša tujca, česa želi. Toda tujec je med tem izgubil. Sluga se vrne v sobo v solzah: »Gospod, posrečilo se mu je, Odnese! je hlače in suknjo.«

Prevestno. Šef: »Kaj, šele sedaj, oš poldesetih prideš v prodajalnico?« Učenec: »Gospod, saj ste rekli včeraj, da mora pustiti nižji višje vedno naprej, zato sem čakal, da ste vi prej prišli, nato šele jaz.«

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam je Fellerjev Elza fluid 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 36 K. Zagorski sok zopet kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 6 K.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red! 6 škaflice 18 K. Omot in poštnina posebej a najceneje! Eugen V. Feller, Stubica do nja, Elza trg št. 16, Hrvatska. B

kuharica pridna, poštena, v starosti od 35 do 40 let, najraje z deželo, za takoj ali kasneje. Oglasi na upravo Domoljuba pod »Kuharica 1487.«

Ženitna ponudba.

Mladenič, invalid, star blizu 40 let z nekoliko premoženja in nekoliko invalidske pokojnine, se želi v svrhu ženitve seznaniti z dekletom ali vdovo od 20 do 40 let, ki bi imela hišo z več ali manj zemljišča kje v Krškem okraju ali na Štajarskem. Resne ponudbe je poslati na upravnništvo Domoljuba pod »Ženin 1495.« Tajnost zajamčena.

Zaloga pohištva in tapet. delavnica

BRATA SEVER

Ljubljana, Gospodsvetska cesta (Kolizej)

prilagojena vsakovrstno pohištvo

— — — po zmernih cenah. — — —

Vabimo na ogled!

Vabimo na ogled!

Zopet

ogromno poštijatelj
manufakture narav-
nost in močnega je
prejela tvrdka R
Stermecki v Celju in
sicer volno, cefirje,
tiskanine, stamine,
batista za ženske
obleke, suknja kam-
gurna in hlačevine
za moške obleke,
bolega in pisanega
platna za perilo, klo-
ta, cvitla, robcev,
svile in še mnogo
raznega drugega bla-
ga, katero se prodaja,
zaradi nakupa v ve-
likanskih množicah po
čudovito nizkih cenah.

Raznatega vedno velika zaloga lastnega izdelka
srajc, predpasnikov, blaz, kril, ženskih, moških
in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Čevlji,
ženski, moški in otroški vedno v velikanski iz-
biri, pristočno ročno delo od lastnih čevljarjev.
Dustri centk zastoj! Na debelo samo v I. nadst.
Veletrgovina **R. Stermecki**, Celje štev. 305.
razpodeljalna Slovenija.

Primešaj krmi Mastin

enkrat na teden eno pest. Ob pomanjkanju krme
ko se uporablja nadomestilna sredstva za krmi-
la pa se primeša dvakrat na teden. Prašek
Mastin, dietetično sredstvo, za živino, je doblil
najvišje kolajne na razstavah v Londonu, a Pa-
rizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoč gospodarjev
hvalijo Mastin, ko ga enkrat pokušijo, in ga
ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zado-
stuje za 6 mesecev za enega prašička ali vola.

Ako se Mastin pri vas v lekarnah in trgo-
vinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5
zavojev Mastina 20-50 poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje

(softomazilo) uniči pri ljudeh in živini, garje,
lišaj, arhelec, kožne bolezni, izpuščaje, Ne
smrdi, nima perila. 1 lonček 8 kron. Po pošti
10 kron 50 v.

Lekarna Trukóczy

Ljubljana, Krajsko Zraven rolova.

Semenska

Domacha detelija, lucerna, grahova

se dobi v poljubni množini pri Fran
Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Oglje

četudi drobno, kupi in plača najvišjo
ceno Regove & Komp., Ljubljana, Ko-
lodvorska ulica št. 31.

Živinski semenj v Št. Jurju pod Kumom
je dne 26. aprila t. l.

Hlode (krlje)

deske, trame, kostanjev les,
gozdove in oglje iz mehkega
in trdega lesa kupi po najvišji
ceni vsako množino družba IM-
PEX v Ljubljani, Krekov trg 10.

Močeno obdržati svojo lepoto?
Močeno imeti zdrav bledno me-
ro in do? Močeno se izogniti po-
močev in ogrev?

Uporabljajte Fellerjevo
pravo Elza obrazno, ko-
le obvrstuje pomado
Občudovani bodetel! Za-
vidani! 1 lonček 9- K.
No. 11. močnejše vrste
12 K. K temu Fellerjevo
najfiniješe lilijnomlečno
milo 16 K.

Močeno imeti lepo, zdravo laso?
Fellerjeva prava Elza
Tandochina pomada za
rast las doseže bujice
las! Zagradi praj, pre-

ranje osveženje. Zabrati
plesto: 1 lonček 9 K. No.
11 12 K. K temu močno
terovno milo za umivanje
glave 9 K. Sampon 1 K.
Mazilo za brzo 2 K 50 v
in 3 K.

Močeno Vas karja odesa?

Fellerjev pravi turistov-
ski obiti učinkuje brez
bolečin, hitro
in zanesljivo!
Nobenih kurjih
odov vadi! No-
benih tuljev!
Nobene trde
kožet! Mala ska-
tija 4 K - v,
velika skatija
4 K - v.

Zdraviti se želi?

Fellerjeve Elza umiljavne pa-
stike (kolonjska voda) 1 skatija 7- K.

Fellerjev uspalni prašek proti potanju
1 skatija 6 K. Fellerjev mentolni drtnik ro-
per glava- in zobobol 1 skatija 4 K - v.

Fellerjev Elza fluid 6 dvojnati ali 2 ve-
liki steklenici specialni 36 K.

Najboljši parfum z najfinjšim duhom od
5 K naprej. Najfinjši Hega-puder Dr. Klug-
ger, bel, roza in rumen. 1 vel. skatija 12 K.

Močna Francovka v steklenici po 8 K
in 22 K. Ovoj in poštna poseba najce-
njeje. — Eugen V. Feller, lekarnar, Stanica
Dunja, Elzstrg št. 19, Hrvatska.

Elza
Plaster

Geniki in poljaniti z obrat. pošto brezplačno

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelke za

življenska zavarovanja.

Sprejema: V življenjskem oddelku: zavarovanja na doživljenje in smrt v vseh se-
stavah, zavarovanja na otroško dobo, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnej-
šimi pogoji.

V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih pred-
metov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano
nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg, 33.

Zenske lase

rezane in mešane ku-
pajo v vsaki množini
po najvišji ceni

Marija Podkrajsek
brivec, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 32.

Cementna strešna opaka

najbolj trpežne vrste
se dobi pri tvrdki

Ivan Jelačin, Ljubljana
Emonska cesta 2. 4798

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 8

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je
največja slovenska posojilnica in je
imela koncem marca 1919 nad 40 mi-
lijonov kron vlog in nad 1 milijon
enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.